

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Gfv.VII.30.041/2016/9.

A tanács tagjai: .Pethőné dr. Kovács Ágnes a tanács elnöke

. Osztovits András előadó bíró

. Vezekényi Ursula bíró

A felperes: Y Kft.

A felperes képviselője: Kristóf Ügyvédi Iroda ügyintéző: dr. Kristóf Tibor ügyvéd

Az alperes: P Kft.

Az alperes képviselője: Dr. Bohanek Oliver ügyvéd

A per tárgya: kártérítés

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: alperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma: Győri Ítéltábla Gf.I.20.051/2015/10/I. számú ítélet

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma: Tatabányai Törvényszék 9.G.40.034/2013/48. számú ítélet

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 635.000 (hatszázharmincötezer) Ft felülvizsgálati eljárási költséget.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] 2010. április 12-én az alperes adásvételi szerződést kötött egy vietnami céggel a tulajdonát képező használt, URAL típusú tehergépkocsik tulajdonjogának átruházására, amelyeket a vevő - szétszerelést követően - pótalkatrészként kívánt felhasználni. A szerződésben a felek rögzítették az elszállítás határidejét és azt is, hogy az átvétel helye az alperes kalocsai és tatai telephelyei. 2010. szeptember 10-én az alperes a vevő vietnami cég részére három, pénzáttalálással kiegyenlítendő számlát állított ki. Azok szerint az ügylet paritása K. A számlákon az áru megnevezéseként különböző tehergépkocsi alkatrészeket tüntettek fel.
- [2] Az alperes telephelyén a vevő által megbízott személyek szerelték

ki és helyezték el az alkatrészeket az azok elszállítására szolgáló konténerekben. A vevő kérésére az alperes vállalta a vámügyintézkést, a szállítmányokról kiállított igazolás az alperest tüntette fel exportőrként.

- [3] 2010. május 7-én a felperes szállítmányozási megbízást kapott vietnami társvállalatától a perbeli három konténer részben közúton, részben tengeri fuvarozás útján Vietnamba történő szállítására. A három konténert a Triszt és Tarantó közötti tengeri hajófuvarozást követően, a tarantói kikötőben az olasz vámhatóság által lefolytatott vámvizsgálat eredményeként lefoglalták és zár alá vették.
- [4] Az Olasz Köztársaság Trieszti Bírósága az alperes ügyvezetőjét csempészet miatt 4.650 euró pénzbírságra ítélte. A bíróság szerint az ügyvezető az alperes törvényes képviselőjeként különleges hulladékot szállított. Cselekménye jogellenes kereskedelemnek minősül, mivel, olyan dokumentációt mutatott fel, amely a konténerekben elhelyezett árut hamisan, gépjármű alkatrészként és nem hulladékként nevesítette. A határozat - fellebbezés hiányában - jogerőre emelkedett.
- [5] 2012. március 8-án a tarantói bíróságon működő államügyészség a hulladékot tartalmazó konténerek lefoglalását megszüntette, és átadta azokat a hulladék visszautasításával kapcsolatos eljárás megindítására illetékes tarantói közigazgatósági hatóságnak. 2014. február 28-án az Országos Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főfelügyelőség felhívta az alperest jogi képviselője útján, hogy 8 napon belül nyújtsa be a hulladék visszaszállításához szükséges kísérő dokumentumokat a főfelügyelőség és az Olasz Köztársaság illetékes környezetvédelmi hatósága részére. Az alperes a felhívásnak nem tett eleget.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [6] A felperes keresetében 31.450.177 Ft és járulékai megfizetésére kérte kötelezni az alperest a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 339. §-a alapján. Arra hivatkozott: az alperes jobb tudomása ellenére nyilatkozott úgy, hogy a konténerekben nem hulladék, hanem gépjármű alkatrész van. A vámáru nyilatkozatok téves adatokat tartalmaztak. A konténerek emiatt kerültek lefoglalásra. Az ebből származó bérleti és kikötői tárolási díj olyan többletkiadás, amely a felperesnek kárt okozott.
- [7] Az alperes a kereset elutasítását kérte. Állította, a konténerekben tehergépkocsik működőképes, szétszerelt fődarabjai voltak. Tévesen minősítette azokat az olasz vámhatóság veszélyes hulladéknak. Utalt arra, a tehergépkocsikat a vietnami vevő, illetve alkalmazottjai szerelték szét. Ők rakták be az árut a konténerbe. A felperesnek szóló szállítmányozási megbízás is a vevőtől származott. A felperes rosszhiszeműen, a saját megbízójával szembeni követelését kívánja érvényesíteni az alperessel szemben.

Az első- és másodfokú ítélet

- [8] Az elsőfokú bíróság ítéletével 31.450.177 Ft és járulékai megfizetésére kötelezte az alperest. Megítélése szerint az olaszországi eljárásokban született közokiratokkal szemben az alperes nem tudta bizonyítani, hogy a perbeli konténerek tartalma nem minősül veszélyes hulladéknak. Az alperes kártérítési felelősségét az alapozta meg, hogy a vevő kérésére kiállított, a saját nevében tett exportnyilatkozat valótlan tartalmú volt. Az elsőfokú bíróság szerint a felperes számlákkal igazolta a konténerek lefoglalása miatt felmerült többlet kiadásait.
- [9] Az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. A fellebbezés indokaira tekintettel kifejtette: a vietnami vevő nem volt elzárva attól, hogy az áru Európai Unió területéről való kiléptetése iránt a szállítmányozást végző felperes közreműködése mellett intézkedjen. Ennek ellenére - a vevővel kötött külön megállapodás alapján - exportőrként az alperes járt el. A másodfokú bíróság szerint az alperesnek a felperessel szembeni szerződésen kívüli kártérítési felelősség megállapíthatósága szempontjából kiemelt jelentősége volt az olaszországi eljárásokban született határozatoknak. E közokiratokkal szemben az alperes a Pp. 195. § (6) bekezdése szerinti ellenbizonyítással nem élt. A másodfokú bíróság ezért tényként kezelte, hogy a lefoglalt konténerek tartalma hulladék volt. Az alperes felróható, károkozó magatartását abban látta, hogy az alperes exportőri minőségében, jobb tudomása ellenére alkatrészként kívánt hulladékot kiléptetni az Európai Unióból.
- [10] A másodfokú bíróság szerint az is megállapítható volt, hogy az Európai Parlament és a Tanács a hulladékszállításról szóló 1013/2006/EK rendelete (2006. június 14.) 24. cikk 2. bekezdés d) pontja szerinti de jure bejelentőnek az alperes minősül. Ebből következik, hogy a felperes nem tudott önállóan intézkedni a konténerek viasszaszállítása érdekében, ahhoz az alperes közreműködésére lett volna szükség. Az alperes azonban az olasz hatóságoknál nem járt el. A másodfokú bíróság úgy látta, az alperesnek e mulasztása miatt a felperes kárenyhítési kötelezettségének megszegése nem volt megállapítható.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [11] Az alperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és keresetet elutasító határozat meghozatalát kérte. Arra hivatkozott, hogy a jogerős ítélet a Ptk. 339. § (1) bekezdésébe ütköző módon jogszabálysértő, mivel az eljáró bíróságok a bizonyítékok okszerűtlen mérlegelésével állapították meg a szerződésen kívüli kártérítés feltételeinek együttes fennállását. Állította, hogy sem az alperes felróható, jogellenes magatartása, sem a felperes oldalán bekövetkezett kár, sem az ezek közötti okozati összefüggés nem nyert bizonyítást. A Ptk. 340.§-ába

ütközőnek tartotta azt a jogerős ítéleti megállapítást, hogy a felperest terhelő kárenyhítési kötelezettség elmulasztását nem bizonyította.

- [12] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [13] A Kúria a jogerős ítéletet kizárólag a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta a Pp. 275. § (2) bekezdése alapján. Az abban hivatkozott indokok alapján nem találta jogszabálysértőnek a támadott határozatot.
- [14] Az alperes ügyvezetőjének az alperes törvényes képviselőjeként tanúsított magatartását az alperes kártérítési felelősségének körében kellett értékelni. Az alperes maga sem vitatta, hogy a vevővel kötött megállapodás alapján a keresettel érintett áruk Európai Unió területéről való kiviteléhez szükséges vámeljárást maga kezdeményezte közreműködője útján. A Közösségi Vámkodex létrehozásáról szóló 2913/92/EGK tanácsi rendelet végrehajtására vonatkozó rendelkezések végrehajtásáról szóló, a Bizottság 2454/93/EGK rendelete (1993. július 2.) 199. cikke alapján a vámáru-nyilatkozatot tevő személy felelősséget vállal a vámáru-nyilatkozatban megadott adatok helyessége és a szóban forgó áruknak az adott vámeljárással való vonásával kapcsolatos valamennyi kötelezettség betartása iránt. Ezt a felelősséget tovább pontosítja ugyanezen rendelet 37. melléklet C) pontja is, amely szerint, ha a nyilatkozattevő által aláírt nyilatkozat benyújtásra kerül egy vámhivatalhoz, az azt jelzi, hogy az érintett személy bejelenti a kérdéses árukat az alkalmazott eljárásra és a tagállamok hatályos rendelkezése szerint felelősséget vállal a nyilatkozatban megadott adatok pontossága, az érintett eljárás szerinti összes kötelezettség betartása iránt. A vámkezeléshez szükséges valós adatokat emiatt az alperesnek, illetve ügyvezetőjének kellett szolgáltatnia. Ennek során körültekintően kellett eljárnia. Megalapozottan nem védekezhet azzal, hogy az érintett konténerek tartalmát nem ismerte, azok a vevő szándéka szerint felhasználható, a számlákon feltüntetett alkatrészeket tartalmazták. E körben nincs jelentősége annak sem, hogy a bejelentése alapján, tételes ellenőrzés nélkül a magyar vámszervektől a szükséges engedélyt az áruszállításhoz megkapta.
- [15] Az olasz vámhatósági, ügyészi határozatokkal, dr. T L tanú vallomásával a felperes bizonyította, ha a vevő megítélése szerint használatra alkalmasnak minősített alkatrészek voltak is a konténerekben, azok szennyezett állapota, az azokkal együtt elhelyezett hulladékdarabok, használt kerék gumik az általános ismeretek szerint is olyan veszélyes hulladéknak minősülnek, amelyeknek engedély nélküli szállítása tilalmazott volt. Az sem volt vitatott, az alkatrészeket szakszerűtlenül szerelték ki a gépkocsikból.

- [16] Utal arra is a Kúria, az ellenőrzést végző olasz vámhatóság volt jogosult annak jogi megítélésére - függetlenül a felhasználó véleményétől -, hogy a perbeli áru veszélyes hulladéknak minősül-e. A vámhatóság e körben tett esetleges téves megállapítása a vámügyintézkést elvállaló alperes, illetve ügyvezetője által kezdeményezett, a hatóság, valamint a büntető bíróság határozatával szembeni jogorvoslati eljárásban lett volna eldönthető. Ilyen eljárás lefolytatása hiányában, a rendelkezésre álló, a jelen jogvita során eljáró bíróságok által azonosan mérlegelt bizonyítékok egybevetése alapján megállapított tényállás okszerűtlennek, iratellenesnek, a logika szabályaival ellentétesnek nem tekinthető. A bizonyítékok felülmérlegelésére ezért a felülvizsgálati eljárásban nem kerülhetett sor.
- [17] Miután a felek között a perbeli árut illetően nem ténybeli, hanem annak minősége, veszélyes hulladék jellege tekintetében volt vita, és ennek megítélésére a vámáru ellenőrzésére hatáskörrel rendelkező szerv volt jogosult, a szakértői bizonyítás jelen perben történő elrendelésének az alperes által sérelmesnek tartott elmaradása a jogvita érdemi eldöntésére nem hatott ki.
- [18] A Kúria megítélése szerint az alperes jogellenes felróható magatartása abban állt, az általa vállalt, az árunak az Európai Unió területéről történő kiléptetése során nem a vámeljáráshoz vonatkozó szabályok megtartásával járt el. Az olasz hatóságok a vámpapírok és a konténerek tényleges tartalmának eltérése miatt foglalták le az árut az általuk lefolytatott hatósági és büntető eljárás jogerős befejezéséig. Az alperes ügyvezetőjének az alperes terhére eső - fentiek szerint bizonyított - jogellenes és felróható magatartásával okozati összefüggésben merült fel a felperes számlákkal igazolt, a felülvizsgálati kérelemben összezszerúságában már nem vitatott többletköltsége. A Ptk. 339. § (1) bekezdésének megsértése nélkül állapították meg ezért az eljáró bíróságok, hogy annak megtérítésére az alperes köteles.
- [19] Az olasz hatósági határozatokból, a magyar környezetvédelmi főfelügyelőség leveléből kitűnik, az alperest terhelte volna elsődlegesen a konténerek Magyarországra visszaszállítása tekintetében az intézkedés. Az alperes ezért a Ptk. 340. § (1) bekezdése alapján a felperesi kárenyhítési kötelezettség elmulasztására nem hivatkozhat. Érvelését nem támasztja alá, hogy a felperes hosszadalmas utánjárással, végül mégis elérte, hogy az olasz hatóság kiadja az árut részére az alperestől várt dokumentumok kiállításának hiányában is.
- [20] A Kúria mindezek alapján az eljárási és anyagi jogi szabályok megsértése nélkül hozott jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [21] A felülvizsgálati eljárásban pervesztés alperest a Pp. 270. § (1) bekezdése szerint irányadó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján

kötelezte a felperes felülvizsgálati eljárási költségének megfizetésére. Ennek összegét a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) és (5) bekezdései, 4/A. § (1) bekezdése szerint, általános forgalmi adóval növelten határozta meg.

[22] A Kúria a döntését tárgyaláson hozta meg.

Budapest, 2016. november 22.

Dr. Pethőné dr. Kovács Ágnes sk. a tanács elnöke, Dr. Osztovits András sk. előadó bíró, Dr. Vezekényi Ursula sk. bíró